ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1968

Vyhlásené: 27.12.1968 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

174

ZÁKON

z 20. decembra 1968,

o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce

Na zvýšenie účinnosti ochrany pracujúcich v oblasti bezpečnosti práce je nevyhnutné vytvoriť nezávislé štátne odborné orgány, ktoré budú dozerať, ako organizácie a pracovníci plnia predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení vo výrobnej a nevýrobnej činnosti a ako dodržiavajú ustanovené pracovné podmienky. Preto sa Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky uznieslo na tomto zákone:

Základné ustanovenia

§ 1

Štátny odborný dozor nad bezpečnosťou práce a technických zariadení a nad dodržiavaním ustanovených pracovných podmienok podľa tohto zákona (ďalej len „štátny odborný dozor“) vykonávajú:

a) Český úrad bezpečnosti práce,

b) Slovenský úrad bezpečnosti práce a

c) inšpektoráty bezpečnosti práce.

§ 2

(1) Český úrad bezpečnosti práce je podriadený príslušnému ministrovi Českej socialistickej republiky. Na čele Českého úradu bezpečnosti práce je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva vláda Českej socialistickej republiky na návrh príslušného ministra. Jemu zodpovedá predseda za činnosť Českého úradu bezpečnosti práce a inšpektorátov bezpečnosti práce.

(2) Slovenský úrad bezpečnosti práce je podriadený príslušnému ministrovi Slovenskej socialistickej republiky. Na čele Slovenského úradu bezpečnosti práce je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej socialistickej republiky na návrh príslušného ministra. Jemu zodpovedá predseda za činnosť Slovenského úradu bezpečnosti práce a inšpektorátov bezpečnosti práce.

(3) V Českej socialistickej republike zriaďuje inšpektoráty bezpečnosti práce Český úrad bezpečnosti práce, ktorému sú podriadené. V Slovenskej socialistickej republike zriaďuje inšpektoráty bezpečnosti práce Slovenský úrad bezpečnosti práce, ktorému sú podriadené. Na čele inšpektorátov bezpečnosti práce sú vedúci inšpektori bezpečnosti práce, ktorých vymenúva a odvoláva v Českej socialistickej republike predseda Českého úradu bezpečnosti práce a v Slovenskej socialistickej republike predseda Slovenského úradu bezpečnosti práce.

Pôsobnosť, úlohy a oprávnenia orgánov štátneho odborného dozoru

§ 3

(1) Pôsobnosť orgánov štátneho odborného dozoru sa vzťahuje na všetky organizácie a zariadenia (ďalej len „organizácie“) a na samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení.

(2) Pôsobnosť orgánov štátneho odborného dozoru sa nevzťahuje

a) na činnosť, pracoviská a technické zariadenia, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú dozoru orgánov štátnej banskej správy,

b) na technické zariadenia, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú dozoru orgánov na úseku národnej obrany, dopravy a spojov, a na vybraté objekty Ministerstva vnútra.

(3) Vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky môžu rozšíriť pôsobnosť orgánov štátneho odborného dozoru aj na technické zariadenia uvedené v odseku 2 písm. b).

§ 4

Inšpektoráty bezpečnosti práce

a) dozerajú, či sa v organizáciách, u samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení dodržiavajú predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a predpisy ustanovujúce pracovné podmienky, najmä predpisy o spôsobe zamestnávania žien a mladistvých, o pracovnom čase, o nočnej práci a o práci nadčas,

b) dozerajú, či dokumentácia stavieb, technických zariadení a technológií a prototypy strojov, zariadení a osobných ochranných pracovných prostriedkov vybraté podľa zásad ustanovených Českým úradom bezpečnosti práce a Slovenským úradom bezpečnosti práce spĺňajú požiadavky bezpečnosti práce a technických zariadení,

c) uplatňujú pri povoľovaní a kolaudácii stavieb a pri štátnom stavebnom dozore požiadavky bezpečnosti práce a technických zariadení,

d) dozerajú, či sú pri projektovaní, konštrukcii, výrobe, montáži, prevádzke, obsluhe, opravách, údržbe a revízii vyhradených technických zariadení splnené požiadavky bezpečnosti práce a technických zariadení a podávajú o tom odborné a záväzné stanoviská,

e) vykonávajú prehliadky a skúšky vyhradených technických zariadení,

f) preverujú odbornú spôsobilosť organizácií, samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení na výrobu, montáž, opravy, údržbu a revízie vyhradených technických zariadení a vydávajú im o tom oprávnenia, prípadne im tieto oprávnenia odoberajú,

g) preverujú odbornú spôsobilosť pracovníkov organizácií, ktorí sú poverení skúšaním, revíziami, opravami alebo obsluhou vyhradených technických zariadení, a vydávajú im o tom osvedčenia, prípadne im tieto osvedčenia odoberajú,

h) zúčastňujú sa na vyšetrovaní príčin pracovných úrazov, prevádzkových nehôd (havárií), porúch technických zariadení a technických príčin priemyslových otráv a chorôb z povolania, prípadne uvedené príčiny vyšetrujú,

i) dozerajú, či dovážané alebo vyvážané technické zariadenia a materiály, vybraté podľa zásad ustanovených Českým úradom bezpečnosti práce a Slovenským úradom bezpečnosti práce spĺňajú požiadavky bezpečnosti práce a technických zariadení, a vydávajú o tom osvedčenie.

§ 5

(1) Český úrad bezpečnosti práce a Slovenský úrad bezpečnosti práce v medziach svojej územnej pôsobnosti

a) ustanovujú sídla a obvody pôsobnosti inšpektorátov bezpečnosti práce a ich pobočiek,

b) riadia činnosť inšpektorátov bezpečnosti práce,

c) vykonávajú výskum na úseku bezpečnosti práce a technických zariadení,

d) vydávajú po dohode s príslušnými orgánmi a organizáciami predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení, o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení,

e) rozhodujú o odvolaniach proti opatreniam inšpektorátov bezpečnosti práce,

f) určujú, ktoré technické zariadenia sa považujú za vyhradené v zmysle § 4 písm. d) až g),

g) koordinujú činnosť orgánov uvedených v § 3 ods. 2 pri tvorbe predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení,

h) plnia úlohy uvedené v § 4 v prípadoch, v ktorých si to z osobitne dôležitých celospoločenských dôvodov vyhradia.

(2) Koordináciu postupu Českého úradu bezpečnosti práce a Slovenského úradu bezpečnosti práce pri riešení spoločných vecí upravia štatúty týchto orgánov, ktoré schvália príslušné ministerstvá Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

§ 6

(1) Orgány štátneho odborného dozoru a ich poverení pracovníci sú pri výkone dozornej činnosti oprávnení

a) vstupovať kedykoľvek do priestorov organizácií a prevádzkových priestorov samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení a vyžadovať potrebné doklady, informácie a vytvorenie podmienok pre výkon dozoru,

b) nariaďovať, aby boli v primeraných lehotách odstránené zistené závady, a navrhovať potrebné technické aj iné opatrenia,

c) nariaďovať vyradenie strojov a zariadení z prevádzky, s výnimkou pevných trakčných zariadení a trakčných vozidiel na dráhach a vo verejnej cestnej doprave, lodí a lietadiel, a zakázať používanie výrobných a prevádzkových priestorov, technológií alebo činností, ak ohrozujú život alebo zdravie pracovníkov,

d) zakázať prácu nadčas, prácu v noci a prácu žien a mladistvých, ak sa vykonáva v rozpore s príslušnými predpismi.

(2) Orgány štátneho odborného dozoru sú ďalej oprávnené

a) ukladať pracovníkom organizácií, ktorí svojím zavinením porušili závažné povinnosti, vyplývajúce z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a z predpisov ustanovujúcich pracovné podmienky, alebo zatajili skutočnosti dôležité pre výkon dozoru, pokutu až do sumy rovnajúcej sa trojnásobku ich priemerného mesačného zárobku (§ 275 Zákonníka práce); jednotlivým užívateľom technických zariadení a samostatným prevádzateľom môžu tieto pokuty ukladať do výšky 5000 Kčs,

b) ukladať organizáciám za porušenie predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a predpisov ustanovujúcich pracovné podmienky pokutu až do sumy 100 000 Kčs; za nedodržanie novourčeného termínu na urobenie nápravy zvýšiť pôvodne určenú pokutu až o 100 %.

Všeobecné a záverečné ustanovenia

§ 7

(1) Orgány štátneho odborného dozoru spolupracujú s orgánmi Revolučného odborového hnutia a orgánmi Zväzu družstevných roľníkov a informujú ich o opatreniach na odstránenie závad zistených pri svojej činnosti.

(2) Orgány štátneho odborného dozoru spolupracujú s ústrednými orgánmi, s národnými výbormi, s ostatnými orgánmi štátnej správy a s orgánmi družstiev. Všetky tieto orgány sú povinné poskytovať orgánom štátneho odborného dozoru na požiadanie podklady a informácie potrebné na výkon tohto dozoru.

§ 8

(1) Zrušujú sa:

a) ustanovenia § 13 a 14 zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vyhrievacích plynov (plynárenský zákon) v znení zákona č. 64/1962 Zb.,

b) vládne nariadenie č. 53/1952 Zb. o zaistení bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky niektorých technických zariadení,

c) vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 114/1962 Zb. o štátnom odbornom dozore nad technickým stavom strojov používaných v poľnohospodárstve a nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s týmito strojmi.

(2) Pôsobnosť orgánov na úseku dozoru nad bezpečnosťou práce a technických zariadení, vykonávaná doteraz podľa predpisov uvedených v odseku 1, prechádza na orgány zriadené podľa tohto zákona.

§ 9

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1969.

Svoboda v. r.

Smrkovský v. r.

Ing. Černík v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.